

Svar på fråga 2023/24:1017 av Åsa Westlund (S) Problem på religiösa friskolor

Åsa Westlund har frågat mig om de många problem som avslöjats på religiösa skolor har gjort att jag och regeringen finner anledning att ompröva hållningen och föreslå ett förbud mot religiösa friskolor eller lägga fram de förslag om etableringsstopp som finns beredda.

Låt mig börja med att slå fast att min och regeringens självklara uppfattning är att all undervisning ska bedrivas i enlighet med kravet på saklighet och allsidighet. Skollagen (2010:800) är tydlig med att utbildningen i skolväsendet ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Av skollagen framgår det redan i dag att deltagande i konfessionella inslag i skolan alltid ska vara frivilligt för barn och

elever. Den 2 januari 2023 infördes en skyldighet för huvudmän att informera vårdnadshavare och elever om konfessionella inslag. Vidare infördes en huvudregel om att konfessionella inslag ska vara skilda från övriga aktiviteter inom utbildningen. Syftet med detta är att eleverna ska ha reella möjligheter att välja om de vill delta i sådana inslag eller inte. Om huvudmannen har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får dock andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning.

Det finns problem med extremism och islamism i vissa skolor med muslimsk profil. Regeringen har gett Statens skolinspektion i uppdrag att förstärka sin tillsyn av skolor med konfessionell inriktning och andra skolor där myndigheten bedömer att det finns en riskbild för extremism och islamism eller avseende att elever annars utsätts för påverkan som syftar till att motarbeta grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket (U2022/04068). Vidare har Skolinspektionen fått bättre möjligheter att kontrollera ägar- och ledningskretsen genom att ett s.k. demokrativillkor har införts i skollagen. Ändringarna innebär även bättre möjligheter för tillsynsmyndigheten att utöva tillsyn genom att en definition av vad som är ett konfessionellt inslag och konfessionell inriktning har införts. När en enskild ansöker om att bli godkänd som huvudman ska denne i sin ansökan numera även ange om den sökta verksamheten ska ha en konfessionell inriktning.

Utredningen om vinst i skolan (U 2022:08) har bland annat i uppdrag att ta fram förslag på en utvidgad ägar- och ledningsprövning med återkrav av s.k. skolpeng och skärpta sanktioner vid tillsyn enligt skollagen. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2025. Detta är en del av regeringens pågående arbete med att stoppa oseriösa och olämpliga aktörer från att starta och driva förskolor och skolor.

Det finns i dag inga förslag från regeringen om att införa ett förbud mot religiösa fristående skolor, men regeringen följer löpande resultaten av de insatser som regeringen gör.

Regeringen arbetar för att alla barn och elever ska få gå i en skola där kunskap sätts i första rummet, där undervisningen är icke-konfessionell och där all utbildning och undervisning sker i enlighet med skollagens bestämmelser.

Stockholm den 29 juli 2024

Lotta Edholm